

Vzw 'de Rand' ondersteunt in opdracht van minister Weyts de komende 3 jaar de secundaire scholen in de Vlaamse Rand en Halle. Het doel is om de schooltaal Nederlands van alle leerlingen te versterken. Om goed zicht te krijgen op de concrete uitdagingen en noden van de scholen heeft vzw 'de Rand' 9 scholen bevroegd. Die scholen zijn representatief voor de scholen in de Vlaamse Rand en Halle. Hier lees je de output van die gesprekken die ook als basis dienen om in dialoog te gaan met partners en het ondersteuningsaanbod uit te werken.

Algemene bevindingen

- ✓ De schoolteams werken hard en stellen de leeransen en het welbevinden van de leerlingen voorop.
- ✓ Corona, de modernisering van het secundair onderwijs en het lerarentekort maken de opdracht niet gemakkelijk.
- ✓ Er is veel verschil in draagkracht tussen de scholen. Deskundigheidsbevordering heeft zijn limieten.
- ✓ De multiculturele en meertalige omgeving waarin leerlingen opgroeien is een meerwaarde voor hun ontwikkeling.
- ✓ Er is weinig tot geen overleg met het basisonderwijs.

Noden van de scholen

- ✓ Een geïntegreerd taal- en schoolbeleid.
- ✓ Extra handen op de werkvloer d.m.v. bijvoorbeeld taalcoaches.
- ✓ Leraren willen leren van elkaar, in kleine stapjes, via bijvoorbeeld teamteaching, co-teaching, hospiteren ...
- ✓ Ondersteuningsaanbod en materiaal dat praktisch en direct inzetbaar is.
- ✓ Individuele ondersteuning op maat.
- ✓ Begeleiding door en leren van experts.
- ✓ Communicatie met en betrokkenheid van alle ouders (tolken).
- ✓ Praktijkvoorbeelden over de gemeenten, scholengroepen en netten heen.

Wat werkt volgens vakliteratuur?

- ✓ Een integrale en systematische aanpak, maar via stappen met gerichte focus.
- ✓ Inzetten op het beleidsvoerend vermogen.
- ✓ Inzetten op taal- en leesvaardigheid om de andere vaardigheden te vergroten.
- ✓ Inzetten op thuisbetrokkenheid van de ouders.
- ✓ Versterken van vaardigheden van leraren.
- ✓ Co-teaching als opstap voor een school als lerende organisatie.
- ✓ Kleine stappen, tot op de klasvloer, een afgebakende opdracht.
- ✓ Vakgroepen zijn een belangrijke toegangspoort

Taalbeleid

- ✓ De taalvaardigheid van de leerlingen in de 1ste graad daalt. Er zijn tekorten op het vlak van begrijpend lezen en woordenschat. De achterstand is er al van in het basisonderwijs.
- ✓ Er zijn grote niveauverschillen, zelfs in 1 klas.
- ✓ Veel leerlingen zijn meertalig, dat heeft voor-en nadelen.
- ✓ Handboeken zijn vaak niet op maat van de leerlingen
- ✓ De leerlingen zijn soms niet gemotiveerd om te investeren in het Nederlands.
- ✓ Vooral taalleraren zitten in het taalbeleidsteam.
- ✓ De school neemt verschillende (vaak losse) taalbeleidsinitiatieven, maar er is te weinig tijd om er een coherent beleid van te maken.
- ✓ De implementatie van het taalbeleid tot op de klasvloer is niet evident.
- ✓ De visie t.o.v. thuistalen verschilt van school tot school en zelfs binnen een school.
- ✓ Binnen de professionalisering van het team is er veel aandacht voor taal. Taalontwikkelen lesgeven is meestal gekend.
- ✓ De vakgroep is een goede toegangspoort om verandering teweeg te brengen.
- ✓ Er is soms taalmoe(deeloos)heid bij leraren.

Ouderbeleid

- ✓ Scholen zien ouderbetrokkenheid als een hefboom voor de leer- en ontwikkelkansen van de leerlingen. Ze zijn volgens de scholen ook een partner om de schoolprestaties én het Nederlands van de leerlingen op te krikken.
- ✓ Scholen zetten in op de communicatie met ouders. Sommige ouders zijn moeilijk te bereiken.
- ✓ Naast Nederlands is de digitalisering een grote drempel voor sommige ouders.
- ✓ Scholen gaan verschillend om met het gebruik van het Nederlands en andere talen in contacten met ouders.
- ✓ Ouders weten niet altijd welke rol ze kunnen spelen binnen de schoolloopbaan van hun kind. Ook zien ze niet direct hoe ze de taalvaardigheid van hun kind kunnen bevorderen. Acties in het kader van het onthaal- en inschrijvingsbeleid kunnen daarbij helpen.
- ✓ Veel scholen laten een engagementsverklaring m.b.t. het Nederlands tekenen.
- ✓ In ouderraden zijn anderstalige ouders nauwelijks aanwezig.
- ✓ In sommige scholen zijn de mechanismen van kansarmoede zichtbaar.

Externe partners

- ✓ De scholen hebben vaak de indruk dat ze op een eiland zitten. Er is weinig contact met (diensten van) het lokaal bestuur of andere ondersteunende partners.
- ✓ Leerlingen wonen vaak in andere gemeenten. Ze spenderen vrije tijd buiten de schoolbuurt.
- ✓ De toeleiding van de leerlingen naar een Nederlandstalige jeugdvereniging of sportclub is moeilijk op die leeftijd. Dat gebeurt beter al in het lager onderwijs.
- ✓ Het concept 'Brede school' is weinig gekend.